

Més del 80% dels nins de les tribus rurals de Ghana fa feina al camp per alimentar la família i no va a l'escola. La precarietat eleva l'analfabetisme al 96% de la població

Solidaris

Text i fotos: **Laura Morral**

PALMA Ntribuohomo és un llogaret rural situat enmig de la selva tropical a la regió central de Ghana, dominada per la tribu dels Ashanti, l'ètnia majoritària del país. Fan falta més de cinc hores de camí conduït per furgonetes atrotinades des de la capital -Accra- per accedir a l'interior d'aquesta terra, roja com el foc. És aquí on els gairebé 700 habitants d'aquesta aldea -la meitat dels quals són nins de 3 a 14 anys- han après a viure sense els somnis d'un demà. La comunitat ha acabat mutant en les seves faccions la mateixa duresa de les roques que envolten el poblat. D'aquí prové el seu nom: "Buo" en la seva llengua -el twui- significa "roca" i "homo", cercle. Poble envoltat de pedres. Potser és per això que el futur és incert a Ntribuohomo. L'educació és residual, com a la majoria de pobles rurals d'aquest país.

El 96% de les dones i el 75% dels homes del poblat són analfabets, segons dades de l'ONG Rooberg. Un organisme local amb seu a Kumasi -la capital del districte- que fa projectes per ajudar les famílies més desfavorides de Ghana.

Hanna només té 4 anys. Cada dematí s'aixeca quan despunta el sol per aprendre de la seva germana, Felícia, de 15 anys, a fer feines de casa. La seva mare, Mamata Gado, és seropositiva i el seu pare no l'ha conegut. Va morir de malària abans que ella naixés. Si s'afanya i ven els farcellets de *cassava* abans de les 08.00 hores, anirà al col·legi. Si no, tornarà a perdre classes, un altre dia. La mestra, Georgina, avisa la mare que l'escola és obligatòria. "Les meves filles són les úniques que treballen per alimentar la família...", respon Mamata Gado.

La mestra insisteix que la nina va endarrerida: "No sap dibuixar el tres!". Quan l'aprèn, la petita, somriu. Toca l'espatlla de Georgina i omple la pissarra: tres, tres, tres... fins que la pols del guix regalima entre els seus dits i s'escampa per tot l'uniforme descosit. Demà tocarà el quatre. Però l'endemà..., l'endemà mai no arriba... Aquesta és l'única escola de primària que concentra el major nombre de nins de la regió. 400

infants amb els caps ben rapats, per raons higièniques, caminen quilòmetres des de les aldees veïnes de Heman, Krobo i Francho. Però les dades d'absentisme escolar són alarmants.

El director del centre, Paul Oursu, de 56 anys, assegura que més del 80% de les nines i del 70% dels nins no assisteix a l'escola i que la manca de possibilitats dels pares condemna els infants a viure emprisonats entre aquestes roques. El director està cansat d'ensenyar al buit. Igual que la majoria dels 16 professors desplaçats en aquest col·legi, perdut a la muntanya. Per això, els alumnes estan avesats al mètode de repetició memorística i a les antigues reprimendes, a cops de vara. "Només així obeeixen", constata Georgina. "La majoria de pares o no tenen feina o són grangers i necessiten la mà

“

La majoria de pares són pobres i si tenen animals a casa necessiten la mà d'obra dels fills”

“

El col·legi té dèficits. No hi ha ni material escolar ni aigua corrent i l'electricitat és molt escassa”

d'obra dels fills", explica Bernard Edoe, de l'ONG. Nanaje, de 8 anys, n'és un exemple. Acudeix a l'escola amb el punyal lligat entre la camisa i els calçons. Hores abans l'ha fet servir per desfullar branques de *plantain*. O Asare que, amb 12 anys, no sap llegir.

Les famílies se sustenten amb un cedi diari (1 €) i el menjador dels més petits val 30 pesewas (0,3 cèntims d'€). És a les 12.00 hores, quan els 66 infants de 3 a 5 anys dinen del menjar que bonament ha cuinat la mare Dora, amb foc en terra, dins un barracó. Arròs. Cada dia arròs. "No podem fer més. Avui només han pagat 10 pares. La resta no menja?", lamenta la Dora mentre mira la Celestine com s'omple la mà dels grans d'aquesta massa i devora el

Educant a l'ombra

LES XIFRES

320

Govern. L'NPP guanyà les eleccions de 2008 desbancant l'NDC i aturà totes les subvencions. Ara, l'escola pública no rep doblers i encara espera els 320€ de 2009. Això sí, el Govern obliga a tenir ordinadors quan en prou feines hi ha paper i molt menys electricitat.

plat amb avidesa. Els petits caps rapats s'arreceren a una classe buida, sense vidres, i amb dos bidons d'aigua de la font del costat. Cap d'ells no protesta. Saben que si no s'acaben el plat hauran d'esperar 24 hores per tornar a omplir l'estómac. "Els nins pateixen un doble desavantatge. No tenen recursos, ni a casa ni a l'escola", analitza Elizabeth Serwa, la cap d'infantil.

No ho diu en va. Al col·legi fa falta material: no hi ha quaderns, ni bolígrafs, i els colors són tan preuats que s'han de compartir. De tant en tant, arriba alguna ONG

Abans d'anar a classe, Hanna es dedica a vendre cassava per sustentar la família. Moltes vegades no pot anar a l'escola com la majoria de nins dels pobles.

El poblat rural de Ntribuouomo està situat a la muntanya, enmig de vegetació tropical. Els infants que a vegades acudeixen a l'escola provenen també d'aldees veïnes i han de caminar quilòmetres.

Imatge d'un dels interiors de les aules d'infantil. La classe és buida, no hi ha ni taules ni cadires, i les finestres no tenen vidres. Aquesta precarietat condiciona el nivell d'aprenentatge dels alumnes.

Els pares de Celestine, de tres anys, igual que la majoria, gairebé mai no paguen el menjador de la seva filla perquè no tenen doblers. Els infants cada dia s'alimenten d'arròs i fan un sol àpat.

que carrega l'escola amb quilos de subministrament, però la solució és un pegat. L'estructura de l'edifici és deficitària. El centre va ser construït el 1961 amb l'ajuda de l'Agència internacional per al desenvolupament dels Estats Units. La darrera reforma va ser el 2000 i totes les classes s'han deixat a mig fer: només hi ha pupitres de fusta que demanen una renovació i un armari al fons, tancat amb clau. A tot això, la xarxa elèctrica és escassa i no hi ha aigua corrent.

Paul es queixa de les latrines. "Són un perill per a la salut". Per a alguns nins orinar significa saltar marges de l'escola exposats a riscos. Lithlaka, de 10 anys, encara recorda que fa un any va ser víctima d'un brot de tifus... Aquesta precarietat condiciona l'aprenentatge i el Govern està més preocupat del seu discurs "populista" que no d'adoptar mesures per pal·liar els déficits en l'ensenyament. Mentrestant, els perjudicats són els nins que continuen naixent amb el futur marcat al rostre: treballar la terra igual que els pares i els pares dels seus pares...

De bon matí, l'himne de Ghana -l'Assembly- ressona per l'escola. Els infants canten: "Hem de continuar la lluita dels avantpassats per mantenir, forta i rica, la nostra terra, la terra dels ghanesos... Quin sarcasme."

MIQUEL À. MARIA
www.miquelmaria.cat

Àfrica i els africans

Per als menorquins, Ghana és el país africà que està més a prop de Menorca. El responsable d'aquest lligam és Manolo Bonet. Capellà, membre de la congregació dels "Pares blancs", ha passat més de trenta anys al poble de Binde, a la regió septentrional de Ghana. D'entre les moltes iniciatives de desenvolupament comunitari que hi ha impulsat, destaca l'Hospital Rural de Binde. La setmana passada, Manolo Bonet anunciava que deixa Ghana i torna a Europa, però subratlla que no es tracta d'una dimissió: "Àfrica no està cansada de mi, ni jo estic cansat d'Àfrica, però els pares blancs no treballam per Àfrica sinó amb els africans". Per això, a partir de l'any que ve dedicarà els seus esforços al treball amb els immigrants africans que han vingut a residir entre nosaltres.

És molt important que hi hagi homes i dones del nostre entorn que viatgin a l'Àfrica i ens ho contin. I ara no em referesc solament als missioners o cooperants com Manolo Bonet, que hi passen anys, sinó també a persones com na Laura Morral i na Paquita Marí, redactores de *dBalears*, que han convertit les seves vacances en una acció solidària. Uns i altres poden fer una mateixa cosa: explicar-nos què han vist, apropar-nos el gran continent del sud, contagiar-nos la urgència de la solidaritat. Gràcies als qui ens descobreixen l'Àfrica, no és necessari que tots hi anem personalment per adoptar una nova mirada i una nova actitud envers Àfrica i els africans. I d'una manera especial, envers els veïns africans del nostre carrer, del nostre poble. Tan propers, però tan llunyans. •